

FRANKRIKE OCH EUROPA

EN AV 1930-TALETS stora personligheter inom diplomatin, den franske ambassadören i London, Massigli, formulerade en gång ett omdöme om den unge generalen de Gaulle, som det i dessa dagar ter sig naturligt att erinra om. Massigli förklarade att de Gaulles storhet låg i hans visionära blick och hans ofelbara bedömning av utvecklingen på lång sikt.

Eftervärlden har fått rikliga tillfällen att konstatera träffsäkerheten i Massigli's diagnos. Med denna karakteristik av de Gaulle har emellertid förbundits föreställningen att generalen skulle vara svagare i den politiska taktiken än i strategien; hans fasthet och tålamod har av hans vedersakare tolkats som stelhet och halsstarrighet och hans oböjliga hävdande av Frankrikes storhet som förmåten chauvinism.

Både i sin politiska gärning efter kriget och i sina lysande memoarer har de Gaulle givit klara vittnesbörd om att hans skicklighet som politisk taktiker fullt ut motsvarar hans visionärt formade målsättningar på längre sikt. Det stillståndets- och samarbetsavtal, som Frankrike nyligen ingått med FLN, betecknar en triumf för statsmannen de Gaulle. Denna triumf skulle ha varit otänkbar utan den märk-

liga kombination av fasthet i målsättningen och smidighet i taktiken, som de Gaulle ådagalagt under sina år som den femte republikens president. Tack vare honom har äntligen humanitetens och förnuftets linje segrat. I hela västerlandet framträder nu lika starkt förhoppningen att denna seger skall visa sig definitiv som avskyn mot OAS' förblindade desperados.

Man ställer nu också stora förhoppningar på såväl Frankrikes framtida insatser i utvecklingsarbetet i Nord- och Central-Afrika som dess möjligheter att aktivisera det politiska och ekonomiska samarbetet i Europa och att leda in detta på rätta vägar.

Inte minst på denna sista punkt blir Frankrikes hållning av största betydelse. De politiska syftena hos de kretsar av »federalister», som verkar för en europeisk förbundsstat sammanhållen av en intereuropeisk administration, må vara än så idealistiska. De innebär dock — kanske särskilt ur konservativ synpunkt — påtagliga faror. För det första representerar de i nuvarande läge en alldeles för anspråksfull förstahandsmålsättning. De europeiska folkens skiljaktigheter i språk, tänkesätt, seder och samhällsinstitutioner är så stora att man måste räkna med att ett na-

turligt framvuxet enhetsverk av denna typ kommer att kräva åtminstone en generations anpassning. Eller också måste det tvingas fram i en administrativ Prokrustesbädd. Väljer man att snabbt söka skapa ett federalt Europa blir en i sina grundfunktioner socialistisk byråkrati oundviklig. Koordinationsuppgiften i ett sådant Europa blir så stor att man måste befara att denna byråkrati skulle bli allomfattande och därmed nästan allmäktig. Å andra sidan kan man befara så starka slitningar mellan de europeiska folken inbördes liksom mellan dem och denna byråkrati, allteftersom ett dylikt supranationellt system växer fram, att Europa i realiteten försvagas som politisk maktfaktor under långa perioder i stället för att stärkas.

Dessbättre företräder Frankrike en annan linje, nämligen »L'Europe des gouvernements» — regeringarnas Europa. Med denna formel avses ett politiskt och ekonomiskt nära samarbete mellan stater, som på avgörande punkter behåller sin nationella suveränitet. Denna linje visar fram mot ett europeiskt statsförbund, som kan växa fram steg för steg och i de former verkligheten själv anvisar. Den är en lösning i konservativ anda av det europeiska samarbetsproblemet — och, må det tilläggas, särskilt för många mindre stater i Europa den mest tilltalande.

I och med att Frankrike kan lös-

göra sig ur den algeriska krisens gastkramning vågar man hoppas på en kraftfull fransk insats mot federalismens tillskyndare inom och utom Brysseladministrationen liksom på mera konkreta förslag till och klarare riktlinjer för åtgärder i riktning mot ett europeiskt statsförbund. För det alliansfria Sveriges del måste våra engagemang tillsvidare stanna inom det ekonomiska samarbetets ram. Men i vår tid implicerar ekonomiskt samarbete även vissa sidor av det politiska. Gränsen mellan ekonomiska och politiska bindningar kommer — inte bara för vår del — att vara flytande. I vårt speciella läge och med vårt särskilda ansvar för Finland finns det icke anledning att i otid låsa fast oss genom försök att formulera en fast gräns mellan ekonomiska och politiska åtaganden. Vi får förhandla om vår association — och se vad som händer.

På lång sikt sett är vår anslutning till det europeiska politiska samarbetet given. Intill dess att det europeiska statsförbundet tagit fastare form och så länge vi har ett särskilt ansvar för stabiliteten i Östersjöområdet måste vi emellertid behålla den utrikespolitiska handlingsfrihet, som den alliansfria linjen ger oss. Det är både vår rätt — vi har själva skapat grundvalen för denna politik genom ett starkt försvar — och vår skyldighet.